

ТИЖДЕНЬ ГЕОГРАФІЇ «УКРАЇНА ТУРИСТСЬКА»

Ольга Куліш,

учитель географії, вчитель-методист ЗОШ I—III ст. № 3 м. Олевська, Житомирська обл.

За межами знань, визначених шкільними програмами, залишається чимало цікавих, яскравих сторінок географічної науки. Знайомство з ними є джерелом духовного збагачення учнів, тому реформа школи зобов'язує вчителя активніше використовувати різноманітні методи й засоби навчання, форми позаурочної роботи, які стимулюють творчість школярів, сприяють формуванню в них самостійного мислення. Роль позаурочної роботи в навчально-виховному процесі неперервно зростає, тому що ця робота допомагає вирішувати актуальні завдання виховання; розвиває в дітей погляди на взаємодію суспільства і природи; сприяє поєднанню теоретичних знань із життям; формує професійні інтереси школярів; забезпечує розвиток їхніх творчих здібностей і стійкого інтересу до предмета.

Найкраще показати, як поставлена в школі урочна та позаурочна робота з географії, дозволяє проведення тижня або декади географії (*додаток*). Тиждень (декада) географії — це комплексний захід, що об'єднує в собі різноманітні форми позаурочної роботи. З одного боку, тиждень географії — це показ досягнень з предмета, з іншого — пропаганда географічних знань і заохочення до участі в позаурочній роботі з географії нових учасників. Під час проведення тижня географії, як і під час уроків, здійснюються міжпредметні зв'язки з різними шкільними предметами: біологією, хімією, фізикою, літературою, історією, естетикою, образотворчим мистецтвом тощо. Своєрідність тижня географії полягає в тому, що він включає в себе індивідуальну, групову, масову роботу з предмета, приваблює учнів пізнавальною діяльністю, емоційністю, можливістю проявити себе.

Організуючи роботу під час тижня географії, дбаю про розвиток таких важливих сфер особистості, як мотиви, емоції, потреби, інтереси, взаємини, а також спілкування в колективі. У людині закладено великі потенційні можливості. Деякі з них реалізуються лише у відповідній діяльності, тому їх не вдається помітити в умовах традиційного навчання. На уроках учні не завжди можуть себе проявити. Активно ж працюючи під час тижня, діти розкриваються, здобувають дуже багато цікавої інформації, яка надовго залишається в їхній пам'яті, пробуджує творчі здібності. Проте найважливішим є не обсяг виконаної учнями творчої роботи та її глибина, а сам творчо-науковий підхід, тобто самостійне дослідження тих чи тих географічних об'єктів. Нехай воно буде невеликим, але учень виконує його сам.

Пропоную колегам програму та деякі рекомендації щодо проведення в школі тижня географії «Україна туристська». Ця тема актуальна, тому що туризм набуває дедалі більшого значення для розвитку економіки та соціальної сфери в Україні і стрімко інтегрується у світову туристську індустрію.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПІДГОТОВКИ ТА ПРОВЕДЕННЯ

За місяць до початку тижня слід розказати учням про його проведення, ознайомити з програмою тижня та принципом накопичення балів, поставити перед дітьми завдання підготувати рекламу про певний туристський об'єкт (об'єкт вибирали із запропонованих мною та можливі були варіанти дітей), виготовити рекламно-інформаційну продукцію та просунути свій турпродукт серед учителів школи.

За час підготовки діти обов'язково випускали стінну газету про свій об'єкт, де розповідали про всі його принади, та виготовляли буклет, який у кінці тижня потрібно було обміняти на сертифікат, що був лише у вчителів. Учителі видавали свій сертифікат тому класу, чия реклама їм найбільше сподобалась, або тому, хто вмів гарно вмовити «поїхати» на екскурсію саме в те місце, яке він рекламував.

Крім цього, можна було підготувати презентацію свого об'єкта, скласти різноманітні ребуси, шаради, головоломки, які вивішувалися на другий день після дня реклами об'єкта. За рекламу, виконання завдань, розгадування головоломок діти отримували бали, які потім додавалися і переводились у 12-бальну систему. У журналі ця оцінка ставилася за згодою учня.

Переможців визначали за кількома номінаціями:

- клас-переможець — за кількістю зібраних сертифікатів;
- клас-переможець — за голосуванням учнів (ставили бали за системою Євробачення від 1 до 9 за стінну рекламу);
- клас-переможець — за кількістю набраних балів усіма учнями класу;
- учень-переможець — за кількістю набраних балів.

Програма тижня

Понеділок

1. Відкриття тижня.
2. Презентація карти «Туристські принади України».
3. Виставка рекламно-інформаційної продукції з популяризації туризму.

Вівторок. Туристська мозаїка

1. Кам'яне диво Олевщини.
2. «Софіївка» — пам'ятник коханню.
3. Шацький національний парк.
4. Підземне царство України.

Середа. Карпати... Карпати... Карпати...

1. Найвища в країні (г. Говерла).
2. Синевир — перлина Карпат.
3. Долина нарцисів.

Четвер. Цей дивовижний Крим

1. Вулканічні каскади Карадагу.

2. Херсонес — залишки міста-держави Північного Причорномор'я.
3. Незабутні місця Ялти.

П'ятниця

1. Робота рекламних агентств.
2. КВК «Мандри океаном».
3. Підбиття підсумків, визначення переможців.

Бали, які можна отримати під час підготовки та проведення тижня географії

1. Допомога у створенні карти:
 - малювання — 10—50 б.
 - сканування — 30 б.
 - підписи назв — 40 б.
 - комп'ютерний набір — 10 б.
2. Виготовлення сертифікатів — 80 б.
3. Написання програми — 100 б.
4. Створення реклами об'єкта:
 - на ватмані — 20—80 б.
 - презентація — 20—60 б.
 - виготовлення буклетів — 20—70 б.
5. Створення:
 - чайнвордів — 10—50 б.
 - кросвордів — 10—50 б.
 - ребусів — 10—60 б.
 - криптограм — 10—80 б.
 - головоломок — 10—90 б.
 - шарад — 10—100 б.
6. Додатково оцінюється розгадування головоломок. Максимальна кількість балів буде ділитися на кількість учасників (залежно від кількості розгаданих слів).
7. Переможцем буде клас, який отримає найбільшу кількість сертифікатів від учителів. Також буде відзначитися найкраща реклама туристського об'єкта за голосуванням учнів, найактивніший учень, найактивніший клас (за кількістю набраних балів).
8. Зароблену кількість балів буде переведено у 12-бальну систему й виставлено у журнал за згодою учня.

Тиждень географії
02.02—06.02.2010 р.

*А життя прекрасне ще й тим,
що можна подорожувати.*

М. Пржевальський

СЕРТИФІКАТ

Виданий _____

і засвідчує право власника на обмін даного цінного паперу на буклет туристської реклами.

Олевська ЗОШ № 3
№ 046

«СОФІЇВКА»

За задумом архітектора, дендрологічний парк «Софіївка» є наочною ілюстрацією до окремих частин поеми Гомера «Іліада».

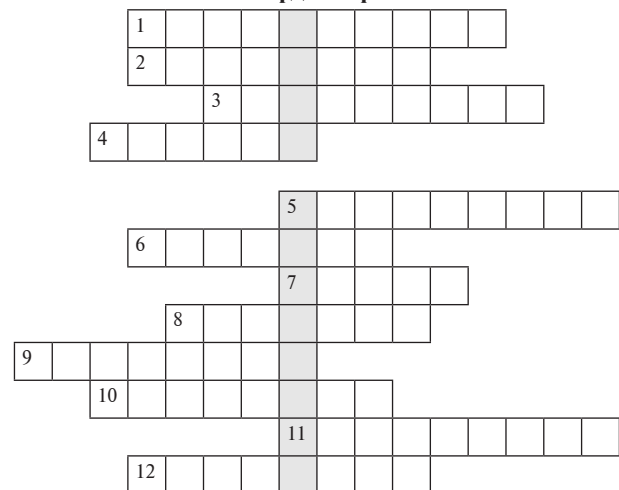
Парк починається з головного входу по вулиці Садовій. За ним — центральна алея. Вежі головного входу, споруджені у 1850—1852 рр., збереглися дотепер разом з в'їзними воротами та хвірткою. Огорожа від веж протягом цих років багато разів змінювалась — від дерев'яної на цегляних стовпчиках, металевої на гранітних колонах до вигляду, який вона має тепер, разом з реконструйованим мостом, сходами та комплексом для обслуговування туристів, що має статус Будинку творчості вчених Національної академії наук України. Цей будинок має оригінальну архітектуру, а на вершині будівлі — оглядовий майданчик. Крім музею, у Будинку творчості вчених є готель на 45 осіб, ресторан, сауна.

Верхню частину конусоподібної покрівлі вхідних веж завершують прикраси, що нагадують факел. За однією з версій, головний вхід до парку нагадує вхід у фінський ринок, а деталі, що завершують сторожові вежі, запозичені з храму богині Вести в Тіволі (Італія). Упродовж тривалого часу вхід до парку прикрашали італійські пірамідальні тополі, що їх завіз С. Потоцький. Саме із «Софіївки» вони розповсюдились по всій Росії (про це свідчить лист імператора Росії Олександра I до Софії Потоцької, у якому він дякує їй за транспорт із саджанцями пірамідальної тополі, що прибув до Петербурга).

Тарпейська скеля

Тайперська скеля знаходиться праворуч по ходу головної алеї. На ній розташована дерев'яна альтанка легкої конструкції, що продовжує скелю. Уперше її встановлено в 1839 р., пізніше, коли постаріла, — зняли, і лише в 1950 р. відновили знову. Скеля названа як південно-західна стіна Капітолійської фортеці Стародавнього Риму, яка збереглася до нашого часу. При Потоцьких тут закінчувався парк.

Чайнворд «Софіївка»

1. «Дерево бажань» у «Софіївці». (Тюльпанове.)
2. Споруда парку китайської архітектури. (Альтанка.)
3. Область, де розташований парк. (Черкаська.)
4. Споруда парку венеціанської архітектури. (Місток.)
5. Ім'я графа Потоцького. (Станіслав.)
6. Підземна річка, яка утворює Ахеронтичне озеро. (Ахеронт.)
7. Знаменитий «Павільйон...». (Флори.)
8. Море «Софіївки». (Іонічне.)

9. За мотивами якої міфології створений парк?
(Грецької.)

10. Прізвисько вченого-біолога, який заклав основу
Англійського парку в «Софіївці». (Пашкевич.)

11. Назва Софіївського лабіринту. (Критський.)

12. Національність дружини графа. (Гречанка.)

Завітай у Ялту

Приїхавши до нас, ти не пожалкуеш. Назавжди
залишається у пам'яті:

- комфортні номери та сервіс готелів;
 - дивовижна «Поляна казок»;
 - тихий вітерець, що ласкатиме під час морських прогулянок;
 - пам'ятники кохання: «Ластівчине гніздо», «Русалка» та багато інших туристських принад.
- Ти отримаєш незабутні враження.

Логогриф

Слово сховане у нас

Рибу означає,

А відкиньте букву «с» —

Історичний Крим називає. (Ставрида, Таврида.)

Шарада

Перша буква — це прийменник,

А решта — територія й кордон.

Та в цілому я іменник,

Європейський регіон. (Україна.)

Анаграма

Я місто відоме,

У Європі всім знайоме.

Та на початок «к» постав,

Я автономією України став. (Рим, Крим.)

Метаграма

З буквою «г» — я людям біда,

А з «м» — неосяжна і сильна вода! (Горе, море.)

Презентація

ЗАПРОШУЮ ВАС У ДОЛИНУ НАРЦИСІВ

Н. Є., учениця 8-Б класу

Іноземний гість

Мігруючи зі Сходу в Європу, нарцис передовсім потрапив до Англії. Сюди його привезли в 1570 р., напередодні царювання Єлизавети, а при ній він набув широкої популярності.

Рослину надіслали з Константинополя лордові казначейства, великому любителю квітів, її виростили в знаменитому на той час саду, у його маєтку на березі Темзи.

Але навіть тут, серед численних акліматизованих рослин, нарцис почувався чужоземцем, на відміну від країн Південної Європи, де чудово прижився.

Нарцис — емблема самозакоханих!

Походження назви

Наукова назва його — *Narcissus poeticus*. Перша половина походить від грецького слова «*narkao*» — «одурманювати», «приголомшувати», оскільки запах нарциса в нервових людей справді викликає головний біль, а друга

означає «поетичний», через те, що жодна квітка, може, за винятком троянди, так не оспівана поетами, як ця.

Нарцис у святах та обрядах

У Німеччині пахучий (білий) нарцис називають «білою жінкою» і стверджують, що він, мов вампір, ссе людську кров. А за тоненький червоний поясик навколо квітки його називають «голова з пліч!»

Та в значно рожевішому світлі він постає в Східній Пруссії, де його вважають символом весни й щасливого шлюбу. Дівчина, виходячи заміж, брала нарцис із батьківського дому до своєї нової оселі, дбайливо дглядаючи квітку, аби вона якнайкраще росла, оскільки, за повір'ям, од її краси залежить і щасливе життя.

Нарцис вважають також лікарською рослиною і широко використовують у народній медицині.

У Китаї без нарцисів не обходяться новорічні свята.

У деяких місцевостях, як, наприклад, у містечку Монтре (Швейцарія), влаштовують щорічно свято нарцисів.

Воно відбувається, як правило, у першу неділю травня.

Легендами овіяний

З квіткою пов'язано багато легенд, одна з них про самозакоханого юнака широковідома, але є багато інших...

«Нарцис мав сестру-близнючку, так схожу на нього, що неможливо було відрізнити їх одне від одного, тим більше, що сестра й одягалася так само, як він, і теж пристрасно захоплювалась полюванням. Сестру Нарцис любив безмежно, але раптом вона померла.

І тоді, щоб хоч якось погамувати горе, він почав ходити до джерела з чистим плесом, милуватися на своє зображення, яке нагадувало йому образ улюбленої сестри.

Однак, що більше вдивлявся в нього, то важче переживав втрату, і, зрештою, у глибокому відчаї кинувся у воду, немов у обійми рідної істоти...»

Великі про нарцис

У кого дві хлібини — нехай продасть одну, щоб купити нарцис, бо хліб — пожива для тіла, а нарцис — пожива для душі.

Магомет

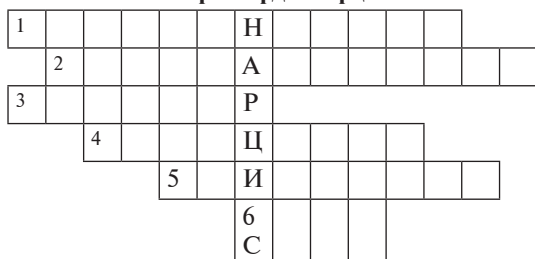
Безсмертної краси — творіння насолоди.

Кір, перський цар

Ним захоплювався Шекспір, присвятивши нарцисові прекрасні рядки у своїй трагедії «Буря», Едгар По згадує квітку як одну з тієї «долини різнобарвних трав», де мав щастя спізнати райське кохання, а в поезії Шеллі «Мімоза» читаємо:

«Заяча рута й тюльпан обнялись,
І красень закоханий, ніжний нарцис,
Розцвів над водою й на себе зорить,
Аж поки у пристрасті тій не згорить...»

Кросворд «Нарцис»

По горизонталі:

- Дієслово, від якого походить перша половина назви квітки. (*Одурманювати.*)
- Яку емблему носить нарцис? (*Самозакоханий.*)
- Поет, який присвячував нарцисові прекрасні рядки. (*Шекспір.*)
- Країна, у якій влаштовують щорічне свято квітці. (*Швейцарія.*)
- Близька людина, яку мав нарцис за легендою. (*Близнючка.*)
- Сторона горизонту, звідки прийшов до нас іноземний гість. (*Схід.*)

Географічний КВК «Мандри океаном»

(*На дошці фізична карта світу, плакати, малюнки, вислови видатних людей, що стосуються тем «вода», «морська подорож» тощо.*)

Ведучий. Тема нашого КВК «Мандри океаном», тому команди — це екіпажі, і хоча ми сьогодні більше будемо перевіряти готовність членів екіпажів до плавання, ніж мандрувати, давайте все-таки запросимо їх до залу. (*Під музику виходять команди.*)

Ведуча. Сьогодні між командами змагання, Але нехай не буде тут образ,
Хай буде гра весела,
Хоч переможець лиш один із вас.

Ведучий. Ми раді будемо, якщо в «бою»
Ви винахідливість покажете свою,
Вам знання і вміння нехай допоможуть
І станете ви переможцем, може!

Ведуча. Щойно на березі знайдено пляшки із затонуваних кораблів. Штурманам потрібно терміново визначити, де знаходяться потерпілі і як краще до них потрапити.

Завдання штурманам

Ми чекаємо допомоги від тих, хто тримає в руках це послання. Ми зазнали аварії в точці К, яка знаходиться в північній півкулі. Чітких координат не знаємо, але відомо, що відстань від екватора до точки К відноситься до відстані від точки К до Північного полюса, як 1 : 1, а відстань від Гринвіцького меридіана до точ-

ки К відноситься до відстані від точки К на захід до 180 меридіана, як 7 : 2.

Підказка: південь у точці К настає пізніше, ніж на Гринвіцькому меридіані.

Завдання:

- Визначте координати точки К.
- На контурну карту нанесіть шлях, по якому найкраще знайти потерпілих, якщо ви знаходитесь у Чорному морі.

Ведучий. Після того як виконаєте завдання, контурні карти здайте журі, за першість виконання — додатковий бал. А членами журі у нас сьогодні є... (*називає членів журі.*)

Ведуча. Штурмани візьміть завдання. Поки штурмани працюють екіпажі кораблів представлять себе та обмінюються привітаннями. (в привітанні потрібно відобразити назву, емблему, девіз команди. У ньому повинно прозвучати ставлення команди до теми КВК, звернення до суперника, журі, уболівальників.)

Ведучий. З цим завданням справились ви гарно,
За наступне беріться вміло.

Тож не тратьте часу марно,
Гайда вперед, бігом за діло.

Ведуча. Щоб відправитися подорожувати, потрібно дно моря добре знати.

Отже, наступне завдання для лоцманів: за описом морського дна скласти лоцію моря і прокласти найкоротший і найбезпечніший маршрут від порту Сонячний до порту Привітний.

Завдання для лоцманів «Опис морського дна»

На півдні, у затоці Терпіння, знаходиться «парк» моря, що поширений до уявної лінії від порту Привітний до півострова Гострий Кут. На північ від нього за 200 км та на північний захід за 600 км знаходяться поодинокі коралові атоли. Уся східна частина моря між півостровами Гострий Кут та Витончений зайнята архіпелагом Кука. Від порту Крутий Схил майже до порту Привітний уздовж берега смугою в 100—200 км проходить мілина, у цій частині моря зустрічаються й поодинокі мілини. З центру затоки Видінь за 550 км від берега в напрямку півострова Витончений до 1,5 тис. км простягається підводний хребет, що починається островом і через 700 км має зниження після якого у двох місцях виходить на поверхню. Між хребтом і портом Сонячний знаходиться відоме місце підводних скель, що підходять майже до узбережжя і простягаються на захід на 700 км. (*До опису додається карта місцевості.*)

Ведучий. Поки лоцмани працюють, усіх інших членів екіпажу запрошуємо до кают-компанії, де проведемо вікторину «Що? Де? Коли?».

Ведуча. Ви по черзі витягуєте номери запитань, а ми вам їх зачитуємо. Якщо команда не знає відповіді, то відповіді може інша команда, отримавши за це додатковий бал.

1. Кілька століть тому п'ять кораблів під командуванням відважного португальського мореплавця відправились у першу навколосвітню подорож. Плавання було надзвичайно небезпечним. Назад в Іспанію повернувся лише один корабель. А з 265 осіб екіпажу на батьківщину повернулося лише 18 моряків. Коли було здійснено це плавання? Хто керував експедицією?

2. Назвіть ім'я мореплавця, який відкрив частину світу в західній півкулі, але до кінця свого життя був упевнений, що він досяг західним морським шляхом берегів Азії. Коли це було?

3. У 1774 р. англійський дослідник Джеймс Кук після невдалих пошуків загадкової Південної землі писав: «Тепер я твердо впевнений, що на півдні Тихого океану материка немає!» Але ці твердження Кука були спростовані російськими мореплавцями. Назвіть їхні імена й дату відкриття.

4. Яка протока в давні часи називалася Геркулесові Стопи?

5. Колумб замість морського шляху до Індії відкрив у 1492 р. цілий континент, а хто і коли все-таки знайшов цей морський шлях?

6. Дивовижний хребет простягається на 2,5 тис. км і ніде не піднімається вище рівня Світового океану. Що це за хребет?

Ведучий. Молодці! Знайомі з географією.

Та не можна ж весь час працювати, пора вже й заспівати.

Ведуча. Оголошується музична пауза, під час якої команди виконують пісні на географічну, а краще — на морську тематику, які можна було скласти й самим.

(Звучать пісні.)

Ведучий. І співають гарно, а чи вміють розгадувати чайнворди. Зараз ми дізнаємось.

(Будь-які чайнворди на морську тематику.)

Ведуча. Поки команди розгадують чайнворди й готуються до наступного конкурсу, проведемо конкурс уболівальників.

Ведучий. Ще звучать останні слова пісень, що виконували команди, а ми вам пропонуємо продовжити почату тематику й називати рядки з пісень, де є будь-яка географічна назва чи просто об'єкт, що стосується теми КВК. Наприклад: «Течет река Волга», «Море, море, мир безбрежний...» тощо.

(За кожну правильну відповідь — картка, потім зібрати картки на підтримку команд.)

Ведуча. Дякуємо болільникам усім,
Конкурс був веселим,
І балів п'ять чи сім
Командам додали ви.

Ведучий. Зараз змагатимуться геологи, зоологи, ботаніки. Ось на столі лежать світлини, гірські породи і гербарій. Ваше завдання: визначте назву об'єкта й покажіть на карті місце його знаходження.

(Гірські породи: вугілля, залізна руда, мідний колчедан, боксит, вапняк, кам'яна сіль;

світлини: дельфін, морж, черепаха, восьминіг, кит, акула;

гербарій рослин: евкалипт, секвоя, баобаб, рафлезія, вікторія-регія, вельвічія.)

Ведуча. Наступний конкурс називається «Географічний бій». Один із членів екіпажу ставить запитання іншій команді, називаючи ім'я учня, який повинен дати на нього відповідь.

Ведучий. Якщо відповідь правильна, то учень — «живий», якщо немає відповіді, то учень вважається «вбитим», якщо відповідь наполовину правильна, то учень поранений. Ставимо по п'ять цікавих оригінальних запитань. (*«Живий» — 1 бал, «поранений» — 0,5 бала.*)

Ведуча. До кінця наш КВК підходить,
Один лиш конкурс проводимо із вами,
Тож на сцену виходять
Винахідливі й веселі капітани.
(Під музику «Капітани, капітани...» виходять капітани.)

Ведучий. Ваше завдання: за силуетом назвіть географічний об'єкт і покажіть його на карті.

(Силуети островів, півостровів, заток, проток, морів.)

Ведуча. І ще одне завдання для капітанів: по черзі називати водні географічні об'єкти з префіксом «най-», наприклад найглибша западина — Маріанський жолоб, і т. ін.

Ведучий. Дякуємо нашим капітанам
На КВК вже вичерпаний час.

Тож слово даємо журі,
Нехай порадує нас

І назве переможця у грі.

Ведуча. Дякуємо командам за участь, почекаємо рішення журі, чи готові екіпажі до мандрів.

(Звучить музика, можлива сценка.)

Ці книжки можна замовити поштою безпосередньо у «Шкільному світі»

- Геосфери. Майстер-клас учителя географії. 6 клас.
- Ландшафт. 8 клас. Складна тема.
- Географія: практичні заняття на місцевості.
- Природознавство. 5 клас. 1 семестр.
- Природознавство. 5 клас. 2 семестр.
- Природознавство. 6 клас. 2 семестр.
- Цікава географія. 6 клас. 1 семестр.
- Цікава географія. 6 клас. 2 семестр.
- Цікава географія. 7 клас. 1 семестр.
- Цікава географія. 7 клас. 2 семестр.
- Шкільні екскурсії Україною. Київ.
- Шкільні екскурсії Україною. Львів.
- Глобалізація сучасного світу (викладачам, учителям, учням).
- Географія. Тести для тематичної атестації. Методика складання.
- Економічна і соціальна географія світу. Дидактичний комплекс до вивчення шкільного курсу. 10 клас.
- Економічна і соціальна географія України. Дидактичний комплекс до вивчення шкільного курсу. 9 клас.
- Фізична географія України. Дидактичний комплекс до вивчення шкільного курсу. 8 клас.
- Музей в навчальному закладі.
- Шкільний туризм.
- Політико-географічний простір сучасного світу. Довідник.

Ви можете замовити будь-яку кількість книжок із цього переліку.
Для цього зателефонуйте у видавництво за тел.: **044 284 24 50** або
надішліть sms-повідомлення такого змісту:
«Хочу замовити книжки» на номер **067 408 84 73**, і ми вам передзвонимо.
Після чого ви отримаєте книжки післяплатою у своєму поштовому відділенні.